

NEREDEN BAŞLASAK

Selçuk PERİN
17.10.2001

Ülkemizde her konu, her işlev bir münakaşa konusu oluyor. Bunun nedenlerinin başlıcası insanlarımızın işsizliği, bilgisizliği ve vurdum duymazlığı. Yetmiş milyona yaklaşan nüfusu ile günde 5 milyon gazeteyi zor okuyan bir milletiz. 30 sene önce daha fazla gazete satılıyor, daha çok insan gazete okuyordu. Bugün bu ortalamalar hep aşağıya doğru kayıyor.

Nereden başlasak diyoruz. Diyeceğiz pek tabii ki. Kendimizden başlayalım.

Kendisi ile barışık olmayan insanların başkaları ile barışık olmaları mümkün mü? Geçim sıkıntısı içerisinde sabahları erkenden tıkiş, tıkiş otobüsleri, dolduran, günlerinin 14 saatini, sekiz saat çalışmak için harcayan insanların, kazandıklarının büyük bir kısmını, kira, su, elektrik ve gaz parasına harcayan insanların kendileri ile barışık olmaları mümkün mü?

Değil ama... Aması da var. Modern hayatın bütün kolaylıkları var evlerinde. Eksiklerini kapatmak için de ek gelir kaynakları arayışları. Ek gelir derken de vergisi verilmeyen, kara para gelirler.

Nereden başlasak derken bir düşüncem olsa gerek. Ama dinleyen kim?

Yirmi seneyi aşkın bir süredir ülkemizin enflasyon rakkamları hep ortalamaların üzerinde. Bunun nedeni kim? Neden? Cevapları, çözümleri bilinmiyor mu? Biliniyor. Eee... O zaman neden hiç kimse cesaretine iki eliyle sarılıp bu işe bir son vermiyor? Nedenleri çok kesitli. Öncelikle enflasyonun kimlere yararlı olduğunu kanıtlamamız gerek. Ondan sonra da bunun önüne nasıl geçileceğine.

Ama Enflasyonun düşmesi için alınacak ilk tedbir Türk lirasının ardından altı sıfır atmaktır. Bunun yapılması da artık oldukça kolaylaştı. Zaten esnaf üç sıfır'ı attı.

İkinci aşamada da maaşlar var. Lakin sıfırları atmak yeterli değil. Öncelikle devlet ve kamu sektöründe maaşların geçim seviyesine getirilmesi gerekiyor. Yani, katsayılar, ek ödenekler, vs.,vs. nin maaşın içine katılmasına ve de tek bir rakamın ortaya çıkmasına gerek var. Bunlar yapıldıktan sonra da yaşanabilir asgari maaşın hesaplanmasına.

Bu aşamada da Vergi sistemindeki değişikliklerin yapılması ve herkesin aynı şartlar altında ve düzeyde gelirine göre vergilendirilmesinde fayda olacak. Yani az maaşlı kişilerin vergi oranlarının düşürülmesine çok gelirlilerin vergilerinin de ayarlanmasına gerek olacak. Vergi baremlerinin de yeni kıstaslar çerçevesinde düzenlenmesi gerekecek.

Bununla da yetinilemeyecek. Enflasyon göz altına alındığında yapılacak ilk iş fiyatları dondurmaktır. Bu sözümün çok kişiyi rahatsız edeceğini biliyorum. Nasıl Avrupa tek paraya geçiş döneminde herkese yükümlülükler getirdi, herkesi yeni bir düzen içersine koymaya çalıştı ise, biz de bunu uygulamak zorundayız.

Bu dönemde döviz peglenecek, devlet borçlarının seviyesi azaltılacak ve GSMH % 2,5 a gelecek. Vergi kontrolleri sıklaştırılacak. Kara para devamlı olarak kontrol edilecek. Yaşam

standartları ve gelirler karşılaştırılacak. Mülklerin nasıl alındığı, parasının nereden geldiği kontrol edilecek. Velhasıl bir yeni düzen oluşturulacak.

Af kanunları çerçevesinde de sanıyorum ki yapılacak çok iş var. Cinayet, saldırı (silahlı veya silahsız), çete işleri, uyuşturucu madde imalatı, kaçakçılığı, malî suçların af kapsamına girmesi yasaklanmalı.

Avrupa ülkelerinde son 15 yılda bir tek af kanunu uygulandı. O da 1993'te Belçika'da yeni kral'ın tahta çıkmasıyla.

Bağımsız, kişiliğini ve doğruluğunu ispat etmiş Cumhuriyet Savcıları da belli bir ekip çalışması içerisinde yolsuzluklar ile savaşmak üzere düzenlenmeli.

Valilerin, Kaymakamların, Belediye başkanlarının, kendilerine has düzenler ile gelir icat etmeleri yasaklanmalı ve haklarında takip kararları alınmalı.

Bunlar da görünen kılavuz istemeyen örnekler. Daha pek çoğu yazılabilir ve düzenlenebilir.

Doğu İllerimiz Türkiye'nin bir parçası. Oralara hizmet ve servis götürmek hükümetin görevlerinin birincisi. Bu yöreleri ve bölgeleri kalkındırmak ta hem hükümetin hem de yatırımcının işi.

Bu bölgelerin 50 senedir ne demir yoluna, ne de kara yoluna önem verildi. Buraların kalkınması için, insanının büyük şehirlere göç etmemesi için yapılacak çok iş var. Bunlara şimdi başlamak gerekiyor. Geç bile kalındı.

Bir yöreye elektrik ve televizyon götürmek onları kalkındırmıyor. Bunu unutuyor idarecilerimiz çoğu kez.

Nereden başlamak gerektiğine karar verdiyse o zaman da el ele ülkemize sarılalım, ileri götürelim.